

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇÖZÜMLER

İklim ve Çevre Politikaları Uzmanı ve yelken sporcusu Gamze Çelikyılmaz, iklim değişikliğine farkındalık yaratmak ve örnek çözümler bulmak için "Sailors for Sustainability" adı altında yelken açan Hollandalı iki denizcinin deneyimlerini aktarıyor.

Ivar Smits hayatı boyunca ekosistemler, iklim değişikliği, sürdürülebilir ekonomiler konularında çalışmış bir endüstri mühendisi. Floris Van Hees ise adalet, insan hakları ve çevrenin korunması konularında yıllarca çalışmış bir avukat. Aynı zamanda denizlere gönül vermiş bu iki Hollandalı dost, dünyada yaşanmakta olan ekolojik krizin insanlığı ve yeryüzündeki tüm yaşamı tehdit etmesi nedeniyle çözümün bir parçası olmaya karar verdiler.

2016 yılında işlerinden istifa edip Amsterdam'daki hayatlarını geride bırakıp birlikte denize açıldılar. Okyanusları aşarak ulaştıkları her limanda karşılaştıkları sürdürülebilir yaşam uygulamalarını web sitelerinde paylaşarak tüm dünyada benzer uygulamaların artırılmasını hedefleyen Floris ve Ivar, "Sailors for Sustainability" adı altında bugüne kadar 40'dan fazla noktaya yelken açtılar.

Ivar ve Floris, Arjantin-Caleta Horno'da.

Hikayeniz nasıl başladı?

Yedi sene önce tanıştığımızda, Ivar yelkenli teknesinde yaşıyordu. Onun için herhangi bir yere ulaşmanın en iyi ve en sürdürülebilir yolu yelken olmuştur bile. Benim buna alışmam biraz zaman aldı. Yelkenle en güzel yerlere ulaşmak, her zaman evini gittiğin yere beraberinde götürmek ve rüzgâr enerjisiyle seyahat etmek mümkün. Uzun bir yelken yolculuğuna çıkmak kısa zamanda ortak bir hedefimiz oldu.

Bu projeye başlamamızın arkasındaki ana neden neydi?

Yolculuğumuzu planlarken sürdürülebilirlik konusunun ana teması olacağı hususunda anlaşmıştık. Her ikimiz de ne kadar ayrıcalıklı bir durumda olduğumuzun farkındayız. Bir yandan da yeryüzünde tabiatın belirsiz durumu ve toplumsal eşitsizliklerin artması bizi kaygılandırıyor. Gelecek nesillerin sağlıklı bir gezegende uyum içerisinde yaşayabilmesi için mutlaka köklü değişikliklere ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

Deneyimlerimiz bize her zaman başkalarından öğrenebileceğimiz şeyler olduğunu gösterdi, özellikle de başka ülkelerde. Dolayısıyla bir fırsat gördük: yenilikçi örnekleri bir araya getirip bunları olabildiğince çok sayıda insanla paylaşsaksak, sürdürülebilir topluma geçişi hızlandırabiliriz diye düşündük. İşte bu şekilde "Sailors for Sustainability" (Sürdürülebilirlik için Yelkenciler) fikrini geliştirdik. Sürdürülebilir değişimin pozitif örneklerini paylaşmanın hem kayıtsızlık, şüphecilik ve inkârın üstesinden gelebileceğine hem de insanlara alışkanlıklarını değiştirme konusunda ilham verebileceğine inanıyoruz. Bunu birey olarak da yapabilirler, aile olarak da, toplumun bir üyesi, tüketici, çalışan, girişimci olarak da yapabilirler.

Sürdürülebilir çözümler arayışındasınız. Şimdiye kadar neler buldunuz?

Yelken yaptığımız üç yıl boyunca; Avrupa, Afrika ve Güney Amerika'da 40'tan fazla ilham verici ekolojik ve toplumsal çözüm keşfettik. Bunların arasında çeşitli yenilenebilir enerji türleri, doğal tarım yöntemleri, ekosistemin onarılması, birlikte çalışmaya yönelik işbirliği yolları, manevi uyanış ve döngüsel ekonomi örnekleri var. Biz bu çözümleri devasa sürdürülebilirlik yap-bozunun parçaları olarak görmek istiyoruz. Her ne kadar daha fazlasını bulmayı hedeflese de halihazırda bu çözümlerle sürdürülebilir bir toplumun nasıl olacağına dair kafamızda bir şekil oluştu. Bu şekil bizim ortak pusulamız, toplum olarak zorlu sulara seyretmemize yardımcı olacak bir ilham aracı olabilir.

Sürdürülebilir toplumlara geçişin önünde engel oluşturan en büyük darboğaz nedir? Ve sürdürülebilirliğe erişimde insanlığı nerede görüyorsunuz?

Kültürümüzün; sonlu bir gezegende sonsuz maddi ve mali büyüme efsanelerinden çokça etkilendiğini düşünüyoruz. Bunun sonucu da yeryüzünün tükenmesi ve toplumsal

eşitsizlik. "Roma Kulübü'nün hazırladığı gezegen senaryoları fazlaca negatif bir dünya görüşü olarak 1970'lerde gözardı edilebilecek durumdaydı. Bizim neslimizin böyle bir "lüks" yok.

Halihazırda iklimin bozulması, ormansızlaşma, aşırı balık avı, okyanusların plastik çorbasına dönmesi, toprak erozyonu, su kıtlıkları, işsizlik, yoksulluk ve mülteci akınları gibi sonuçlarla karşı karşıya kaldık bile. Politikalar değişmedikçe de durum daha da kötüye gidecek. Toplumumuzun bir dönüm noktasında olduğuna inanıyoruz.

Ekonomimizde, enerji yönetiminde, parasal sistemde, hukuk sisteminde, gıda arzında ve ideolojimizde köklü değişikliklere ihtiyaç var. Fakat kültürel değişiklik belirsizlik ve direnci de beraberinde getiriyor. İnsanların ilham alabileceği daha fazla pozitif örneklere ihtiyaç duyduklarını düşünüyoruz. Dünya çapında pek çok kişi zaten somut çözümler üzerinde çalışarak sürdürülebilir toplumun sınırlarını her zamankinden daha görünür olması için çalışıyor. Bir hayal olarak değil, halihazırda işe yarayan uygulamalarla! >>>

Günümüzde insan atıkları o kadar arttı ki, bu atıklarla Pasifik Okyanusu'nun ortasında bir kıta oluşturmayı ne yazık ki başardık.

D Marin katkılarıyla

8

KASIM

Antik Side

Antalya'nın Manavgat ilçesine bağlı Side, masmavi denizinin yanı sıra antik yapıları ve kendine özgü mimarisıyla de önemli bir turizm merkezidir. Side, Anadolu dilinde "nar" anlamına geliyor. Beldenin MÖ 7. yüzyıldan daha eskiye dayandığı tahmin ediliyor.

9

KASIM

Zor Saatler

Yönetmen koltuğunda Craig Gillespie'in yer aldığı 2016 yapımı Zor Saatler filmi, sahil güvenlik tarihinde en büyük gemi kurtarma operasyonunu konu alıyor. Gerçek bir hikâyeden uyarlanan filmde Chris Pine, Casey Affleck gibi isimler yer alıyor.

D Marin katkılarıyla

İNSANLARA ULAŞMAK ZOR

Sizce projenizin önündeki zorluklar nelerdir?

Yolculuk sırasında teknede herhangi bir şeyin bozulması gibi ara sıra yaşanan güçlükler var. Biz tekneyi iyi bir duruma getirebilmek için elimizden geleni yapsak da bozulan şeyler oluyor. Bu da deneyimin bir parçası ve giderek de daha fazla alıştığımız bir durum. Bir başka güçlük de geniş bir hedef kitleye ulaşmak. Takipçilerimiz her kanalda artmaya devam ediyor ama kimi zaman insanların pozitif hikayelerimizi okumaya veya izleme vakit ayıramayacak kadar meşgul olduklarını fark ediyoruz. Bu nedenle, hikâyelerimiz paylaşıldığında çok memnun oluyoruz.

Ailelerinizden ve arkadaşlarınızdan bu kadar uzun süre ayrı kalmak zor oluyor mu?

Sosyal yaşamımızı Hollanda'da bıraktık ve bazen özlediğimiz oluyor. Özellikle de doğumlar, doğum günleri gibi arkadaşlarımız ve ailemizin mutlu anlarında özlem duyuyoruz ama her şeyin yolunda gitmediği hastalık veya ölüm gibi durumlarda da onların yanında olamamak zor olabiliyor. İnternet çağında yaşadığımız için müteşekkirimiz ve hem whatsapp hem de facetime uygulamalarına bayılıyoruz. Ve hikayemizi anlatmak üzere arada eve döndüğümüzde arkadaş ve ailelerimize vakit ayırıyoruz.

Yelken yolculuğunuzda ciddi bir sıkıntı yaşadınız mı?

İtalya'da, hafif bir öğleden sonra melteminde genaker ile Stromboli'ye doğru seyir halindeydik. Diğer teknelerin çoğu bizden önce gelmişlerdi, dolayısıyla liman neredeyse koni şeklindeydi. Bu yüzden de uygun derinlikte demir atacak bir nokta bulmak zor oldu. Açıkta demirledikten sonra kıyıya kanoyla gittik ve kanomuzu sahile çektik. İvar'ın doğum günüydü, volkanın karşısındaki köyde bir pizzacıda doğum günü kutluyorduk. Rüzgâr çıktı, o sıcak

Teknede zaman zaman zorluklar yaşasalar da baş etmeyi öğrenmişler.

havada bizi kendimize getiren güzel bir rüzgârı. Ama pizzamdan ilk ısırığımı almamla "Lucipara akıntıya kapıldı!" diye bağırmanın bir oldu. O şok hali içinde, tekmemizin denizin derinliklerine doğru ilerlediğini gördük. Sahile doğru aceleyle koştuk, kanoya atladık ve olabildiğince hızlı bir şekilde Luci'ye doğru ilerledik. Tekneye yaklaştığımız sırada, güvertede iki kişi gördük. Yerel deniz taksilerini işleyen ve daha önce bu olaylara şahit olan kişilerdi. "Bunu yaşayan ilk siz değilsiniz. Dipteki volkanik kum çok gevşek" diye açıkladılar. Yardım ettikleri için onlara teşekkür ettik; kendimizi aptal gibi hissediyorduk. Geçen sene yaşanan benzer bir olaydan da bahsettiler. Fransız bir çift teknelerini bir hafta sonra anakarada bulabilmişler. O zaman aslında ne kadar şanslı olduğumuzu fark ettik. Tekrar sahile yakın bir yere demirledik ve bu kez demirin sağlam tuttuğundan emin olduk. Tekneyi tek başına bırakmak istemedik ve doğum günü yemeği 2.0'ı güvertede yedik; konserve çorba. Ne doğum günüydü ama!

Yeni hikâyeler bulmak, bunları işlemek ve geçmiş hikâyelerinizi yayımlamak gibi pek çok meşguliyetiniz olsa gerek. Bir yandan yeni destinasyonlara yelken açarken bir yandan bu kadar işi yapmayı nasıl başarıyorsunuz?

Kesinlikle bunlar epeyce bir iş yükü oluşturuyor! Misyonumuzdan çokça destek alıyoruz ve yazılarımıza, videolarımıza gelen pozitif tepkiler bizi çok memnun ediyor. Ayrıca yazı ve vloglarımızı paylaşıp sürdürülebilir çözümlerin daha fazla sayıda insana ulaşmasını sağlayan birçok partnerimiz var. Zaman yönetimi zor olabiliyor. Yelkenle ilgili her şey çok vakit alıyor Sadece yolculuk değil, aynı zamanda rota planının yapılması, hava durumunun üzerinde çalışmak, teknenin onarılması ve alışveriş ya da çamaşır yıkamak gibi işler de vakit istiyor. Bir de sürdürülebilir çözümleri aramak, görüşmeleri yapmak, oralara seyahat etmek, röportajlara son halini vermek ve videoları düzenlemek için epey zaman harcıyoruz. Bir yazı ve yazıya ilişkin video hazır olduğunda, geniş kitleler tarafından izlenmesi ve paylaşılması bizi çok motive ediyor.

ÖRNEKLERİMİZ İLHAM OLSUN

Şu anda neredesiniz ve bir sonraki destinasyonunuz neresi?

Şu anda Şili, Valdivia'dayız. Kasırga mevsiminden sonra, planımız buradan Pasifik Okyanusu'na doğru yelken açmak. Yeni Zelanda'ya varmadan önce Paskalya Adası, Fransız Polinezyası, Samoa ve Tongada duraklarımız olacak. Orada, daha fazla sürdürülebilir çözüm bulmak üzere hangi Asya ülkelerine gideceğimize karar vermemiz gerekecek!

Yelken yolculuğunuzu ne zaman ve nerede sonlandırmayı planlıyorsunuz?

Rotamız kabaca şöyle: Pasifik, Asya, Güney Afrika, Brezilya, >>>

D Marin katkısıyla

10
KASIM

Atatürk'ü Anmak

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ü vefatının 81'inci yıldönümünde saygı ve özlemlerle anıyoruz.

Ivar ve Floris'in hikâyesi size de ilgi çekici geldiyse onlara destek olabilirsiniz. Sosyal medyada paylaşmak, bağış yapmak ya da yelken öğrencisi olarak onlara katılmak... Daha ayrıntılı bilgi için bkz. sailorsforsustainability.nl

Karayipler, ABD ve Grönland üzerinden Avrupa'ya geri dönmeyi ve Haziran 2016'da yola çıktığımız Amsterdam'a ulaşmayı planlıyoruz. Bu yolculuğu tamamlamamızın ne kadar zaman alacağı çeşitli etkenlere bağlı ama en azından birkaç yıl daha süreceğini düşünüyoruz.

Türkiye ile ilgili herhangi bir deneyiminiz oldu mu? Türkiye'ye gelme planınız var mı?

Akdeniz'de bir yıl kadar yelken yolculuğu yaptık ama ne yazık ki vaktimiz Türkiye'ye gelmeye kadar yetmedi. Mevsimler planlamamızı çok etkiliyor ve Patagonya'ya yazın ulaşabilmek için bir seçim yapmak zorundaydık. Yelkeni arkadaşlarımızdan Türkiye ile ilgili o kadar güzel deneyimler duyduk ki bir gün Türkiye'yi ziyaret etmeyi sabırsızlıkla bekliyoruz.

Okuyucularımız sizi takip etmek veya desteklemek isteseler, bunu nasıl yapabilirler?

Bizi takip etmek kolay: anasayfadaki e-posta bültenine abone olabilirsiniz veya sosyal medya kanallarımızdan bizi takip edebilirsiniz. Hikâyemiz hoşunuza giderse, lütfen paylaşımlarımızı siz de paylaşın, bağış yapmayı düşünün, Patreon'da bize destek verin, partnerimiz olun veya yelken öğrencisi olarak bizimle yelken açın.

Okuyucularımız için son bir kişisel mesajınız var mıdır?

Anlattığımız sürdürülebilir örnekler size ilham olsun! Her gün aklınıza gelmiyor olabilir ama aslında önümüzde o kadar çok seçenek var ki... Yenilenebilir enerji kullanıyor musunuz? Fosil yakıt içermeyen ulaştırma araçlarını seçiyor musunuz? Zehir içermeyen ve yerel üretim gıdalar tüketiyor musunuz? Bankanızdan ve emekli fonundan insan hakları ve yeşil yatırım alanında talepleriniz oluyor mu? İklim

YERYÜZÜ AVUKATI

Çok farklı insanlarla tanıştınız, bunlar arasında aklınızda kalan özel bir hikaye var mı?

Ziyaret ettiğimiz ve belgesele dahil ettiğimiz herkes istisnasız eşsiz insanlardı ve kendi projelerinde kayda değer sonuçlar elde etmişlerdi. Birini diğerleri arasında öne çıkarmış olmak pahasına, aynı zamanda "Earth Lawyer" (Yeryüzü Avukatı) olarak da bilinen Polly Higgins'ten bahsetmek isteriz. Kendisiyle İngiltere'nin güneyinde tanışma fırsatına eriştik.

Sadece sıcakkanlı ve karizmatik kişiliğinden değil aynı zamanda önemli gayesinden de çok etkilendik; çevre tahribatının bir suç olarak kabul edilmesini sağlamak. Uzun yıllar boyunca, çevre tahribatının uluslararası hukuk uyarınca bir suç olmasını sağlamaya yönelik hareketin liderliğini yapmış. Eğer böyle bir yasa (kendi kelimeleriyle) "diş geçirebilir" ve mesela ekosistemlerin tahribatından sorumlu şirket yöneticileri hakkında kovuşturma yürütülebilmesini sağlarsa, bu ekosistemler çok daha iyi korunacaktır. Sonuç olarak, sürdürülebilir bir gelecek bu ekosistemlere bağlı. Dünyaya haklar tanınması belki kulağa biraz radikal gelebilir ama değişikliğin sağlanmasında yasal sistem güçlü bir araç olabilir. Örneğin 1833 yılında İngiltere'de köleliğin kaldırılmasını sağlayan yasayı düşünün. Kölelik o dönemde sağladığı ciddi ekonomik çıkarlara rağmen ahlaki açıdan sorgulandığı için yasal olmaktan çıkarılmıştı. O zaman radikal olduğu düşünülen şeyler, günümüzde tamamen normal hale geldi.

Polly ne yazık ki bu senenin başında vefat etti ama liderlik ettiği hareketin giderek güçleneceğini umuyor ve bekliyoruz çünkü onun gibi başkaları da artık taşın altına elini sokuyor. Herkes harekete katılabilir ve www.stopeccide.earth adresinden "earth protector" (yeryüzü koruyucusu) olabilir.

değişikliğı siyasi tercihlerinizi etkiliyor mu? Gerçekte ne kadar şeye ihtiyacınız var?

Maddi zenginliğin artırılmasına odaklanmak kültürümüzde artık bir yarış halini almış gibi görünüyor. Bu bize anlamsız geliyor çünkü her zaman daha fazla paraya, daha büyük bir eve veya daha havalı bir arabaya sahip olan bir başkası olacaktır. Yeteri kadarıyla yetinmeyi bilmek bize daha anlamlı geliyor. Fazlalıklardan kurtularak temizlik yapmanın ve daha paylaşımcı olmanın ne kadar tatmin edici olduğunu biz şahsen tecrübe ettik. Daha az mala mülke ama daha fazla deneyime sahip olmak. Daha az çalışarak doğanın eşsiz güzelliğinden zevk almak, insanlarla etkileşim içinde olmak, farkındalık ve düşünmek dahil olmak üzere daha fazla serbest zaman geçirmek.

Her limanda farklı sürdürülebilir yaşam hikâyeleriyle karşılaşıyorlar.

D Marin katkılarıyla

11
KASIM

Balıkçı Köyü

Endonezya'nın büyüleyici adası Bali gezmekle bitmez. Bir balıkçı köyü olan Jimbaran'da, akşamları gelgitle çekilen kumsal boyunca balıkçı restoranlarının masaları yer alıyor. Burada güneşin batışı eşliğinde taze deniz ürünleri yemek eşsiz bir keyif.

